

DE TIJD VAN NIEUW, NIEUWER, NIEUWST IS VOORBIJ,
ÓÓK IN STEDENBOUW EN ARCHITECTUUR

HET NIEUWE IS SLECHTS ZELDEN GOED...

INNOVATIE, WIJ NEDERLANDERS STAAN EROM BEKEND. JARENLANG WILDEN WE STEEDS HET NIEUWE, HET LIEFST NOG IETS NIEUWER EN MET ALS ULTIEME HET ALLERNIEUWSTE. WE ZETTEN INNOVATIE IN OM STEEDS NIEUWE PRODUCTEN TE MAKEN. DAT IS NIET GEK, WANT IN ONZE KENNISECONOMIE IS INNOVATIE EEN BELANGRIJK ONDERDEEL. DE SNEL TOEGENOMEN WELVAART MAAKT DE KEUZE EENVOUDIGER ALS DE AFSCHRIJVINGSTERMIJN NIET MEER LEIDEND IS. HET RESULTAAT: DE **WEGWERPGENERATIE**.

De laatste jaren is deze wegwerpgeneratie zich echter aan het heruitvinden. Repareercafés, kromkommers en sites om te delen zoals Peerby verschijnen, met succes. Met een tas van oud zeilplastic, van oude PTT-posttassen of, nog beter, van je eigen oude spijkerbroek maak je meer indruk dan met de nieuwste Eastpak. In plaats van nieuw is het nu vakmanschap, duurzaam, eerlijk en uniek wat belangrijk is. Innovatie wordt weer juist gedefinieerd en onze innovatiekracht zetten we op een betere manier in. Niet om maar iets nieuws te maken, maar om het bestaande te verbeteren. Dat is hard nodig, want zoals René Gudde het zo mooi verwoordde: "Het nieuwe is slechts zelden goed, omdat het nieuwe maar korte tijd nieuw is."

OPGAVE VAN DE KOMENDE JAREN

In de openbare ruimte is een zelfde ontwikkeling zichtbaar. Ook hier zegeviert niet meer het nieuwe, ontwikkeling en uitbreiding, maar het verbeteren van het bestaande. Daarbij komt dat ook in de openbare ruimte 'iets eigens' en

'iets unieks' belangrijker is geworden. Bewoners willen graag meer invloed en zeggenschap over de inrichting, het beheer en onderhoud van hun leefomgeving.

NIET EEN RUIMTE VORMGEVEN, MAAR EEN GEMEENSCHAP

Deze twee ontwikkelingen versterken elkaar bovendien. Wanneer je het bestaande beter wilt maken, kun je niet om de gebruiker heen. De gebruiker/bewoner is tenslotte dé ervaringsdeskundige. De gebruiker weet wat werkt en wat niet. Welke wensen en behoefte hij heeft én wat die plek bijzonder maakt. Het bestaande verbeteren biedt de mogelijkheid het unieke te versterken. Dat unieke is meestal niet een eenvoudig aanwijsbaar standbeeld, maar meer een gevoel, iets wat in de loop van de jaren is gegroeid. Een sfeer, iets wat in het collectieve geheugen van de gemeenschap zit of iets wat de gemeenschap vormt en verbindt. De ruimte staat ten dienste van deze gemeenschap. We moeten niet uitsluitend de ruimte vormgeven, maar die ruimte inzetten om vorm te geven aan de gemeenschap-

VORMGEVING VAN GEMEENSCHAP VRAAGT OM GOED PROCES

Om dit te kunnen doen is het essentieel de gebruiker centraal te stellen. Niet alleen in het ontwerp, maar juist ook in het ontwerpproces. Het proces om tot verbeteringen te komen wordt steeds belangrijker. De input en de reacties van de gebruiker over het bestaande vormen dé input voor het ontwerp, beheer en onderhoud. Hierbij wordt echter nog te vaak het verwijt gemaakt dat de gebruiker/bewoner niet verder kijkt dan zijn eigen belang; de eigen voorkeur of het 'gezeur' over hondenpoep. Als dit de uitkomst is van het proces ligt dat niet aan de bewoner maar aan de vormgeving van het proces.

MASTERPLAN DIDAM

Zo vraagt het Masterplan Didam ook om een goed proces. Sinds de aanleg is de functie en het gebruik van het centrum behoorlijk veranderd. De ruimte is hier nooit écht op aangepast. Het is niet een ruimte die past bij het gebruik en gewenst gedrag stimuleert maar een ruimte die met noodmaatregelen (verkeersborden en paaltjes) de gebruiker stuurt en/of verbiedt. Tijd voor verbetering, tijd voor een nieuw Masterplan voor het centrum op basis van bestaande kernwaarden.

BEWONERS VOOROP IN HET PROCES

Om deze verbeterlag te kunnen maken, zijn we

met een blanco vel richting bewoners gestapt. Naast het blanco vel nemen wij onze kennis van de werking van ruimte en procesbegeleiding mee. De bewoners nemen hun kennis van de bestaande ruimte mee. We laten ze niet aan het eind van het proces kiezen uit drie opties of de kleur van de stenen, maar gaan zonder ontwerp informatie over de ruimte bij hen ophalen. Voor bewoners is het uiteraard geen dagelijkse kost om zo bewust met de inrichting van hun leefomgeving aan de slag te gaan. Toch hebben ze heel goed door hoe en waarom een ruimte (niet) functioneert. Om een goede basis op te halen is het belangrijk niet te snel te reageren, af en toe te slikken, de bewoners lekker te laten spuien, op de juiste momenten de juiste vragen te stellen, slim gebruik te maken van het corrigerend vermogen in groepen én goed te luisteren.

VAN 'GEZEUR' NAAR SAMEN BOUWEN

Als je goed luistert en de juiste vragen stelt, hoor je alle theorieën, lessen en principes over een goed functionerende openbare ruimte voorbij komen. In een andere bewoording, maar zeker niet weg te zetten als problematiek voor de eigen voorkeur of 'gezeur' over hondenpoep. In plaats daarvan haalden we een sterke basis op om de openbare ruimte te innoveren. De ruimte zetten we zo in om verder te bouwen aan de gemeenschap.

'WE MOETEN NIET UITSLUITEND DE RUIMTE VORMGEVEN, MAAR DIE RUIMTE INZETTEN OM VORM TE GEVEN AAN DE GEMEENSCHAP.'

www.kragten.nl

Bekijk alle tien principes via bit.ly/principes-didam

10 PRINCIPES OM TOT SUCCESVOLLE STEDEN TE KOMEN

BEWONERS DIDAM

- Voetpaden zijn te smal, nu veel slingeren.
- Mag meer activiteit.
- Niet alleen auto's, maar meer leven. Je zou het verkeer ook achter de kerk om kunnen leiden.

- Maak geen artist impression: strolend maar niet gebruikt.
- Didammers verlaten Didam: nu minder snel door profitering J&J (terras).
- Iedere maandagmiddag gebruikt om 1.5u een (ouderen) beweegclub het park.

- Nvt. Past niet bij de schaal van Didam.
- Trein is overigens goed geregeld (vier x per uur).

10 PRINCIPES (JAN GEHL & WALTER HOCH)

WALK THE WALK

ZORG VOOR EEN GOED VOETGANGERSGEBIED.

POWERED BY THE PEOPLE

ZORG DAT DE MENSEN HET MAKEN.

GET ON THE BUS

VERZORG GOED, KOSTENEFFECTIEF OPENBAAR VERVOER.

"Bewoners en ondernemers waarderen het dat we vanaf het begin, zonder ontwerp en vastgesteld budget, informatie over hun beleving van de ruimte op zijn gaan halen. Ze konden zo niet alleen nog de lijntjes inkleuren maar aangeven welke lijnen zij zelf neer zouden zetten en aanpassen. Hierdoor krijg je ook andere informatie boven tafel. Wij horen dingen van bewoners die we nog nooit hebben gehoord."

Benno Eising, projectleider
Masterplan Centrum Didam,
gemeente Montferland